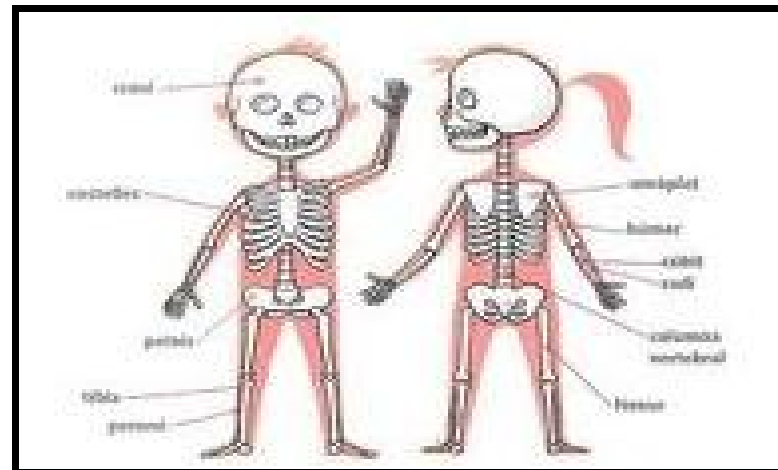

Programació Didàctica

Coneixement del medi natural, social i cultural

Document aprovat el juny de 2011

ÍNDIX

0-Contribució de l'àrea de Coneixement del medi al desenvolupament de les competències bàsiques	3
1-Objectius relacionats amb les competències bàsiques	6
2- Adequació i seqüència dels objectius per cicles	8
3-Selecció i seqüenciació de continguts del coneixement del medi	16
4-Enfocaments metodològics	36
5-Avaluació	38
6-Mesures de reforç i suport. criteris per elaborar les adaptacions necessàries per a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (nese)	43
7-Tractament de la lectura, de les tecnologies de la informació i la comunicació i de l'educació en valors	44
8- Procediments per avaluar el procés d'ensenyament-aprenentatge	45

CONEIXEMENT DEL MEDI

0- Contribució de l'àrea de Coneixement del medi al desenvolupament de les competències bàsiques

El caràcter global de l'àrea de coneixement del medi natural, social i cultural fa que contribueixi, en major o menor mesura, al desenvolupament de la majoria de les competències bàsiques.

Respecte a la *competència social i ciutadana*, l'àrea hi contribueix directament en tots els aspectes que la configuren i molt especialment en dos àmbits de realització personal: d'una banda, en l'àmbit de les relacions més pròximes (família, amics, companys, etc.), el que suposa el reconeixement d'emocions i sentiments en relació amb els altres. Un objectiu de l'àrea és el desenvolupament d'actituds de diàleg, de resolució de conflictes, de l'assertivitat que comporta l'ús d'habilitats, de maneres, de reconeixement i ús de les convencions socials per facilitar la bona comunicació i el benestar del grup. Per altra part, incideix també en l'àmbit de l'obertura cap a relacions més allunyades (barri, municipi, comunitat, estat, Unió Europea, etc.). En aquest sentit, el currículum pretén, a més dels aspectes conceptuals, aprofundir en el desenvolupament de destreses, habilitats i, sobretot, actituds. El coneixement del medi natural, social i cultural, juntament amb l'àrea d'educació per a la ciutadania i els drets humans, pretén assentar els fonaments que permetin establir les bases d'una ciutadania mundial, solidària, participativa, democràtica i intercultural.

A més, l'àrea contribueix a la comprensió de la realitat social en la que es viu, ja que proporciona un coneixement del seu funcionament, dels trets que la caracteritzen i de la diversitat que hi ha en ella, a la vegada que inicia en la comprensió dels canvis que s'han produït en el temps. D'aquesta manera s'adquireixen pautes per apropar-se a les arrels històriques de les societats actuals.

L'àrea contribueix molt directament també a la *competència en el coneixement i la interacció amb el món físic*, ja que molts dels aprenentatges que integra estan totalment centrats en la interacció de l'ésser humà amb el món que l'envolta. La competència es construeix a través de l'apropiació de conceptes que permeten interpretar el món físic, així com l'apropament a determinats trets

del mètode amb què es construeix el coneixement científic: saber, definir problemes, considerar solucions possibles, elaborar estratègies, dissenyar petites investigacions, analitzar resultats i comunicar-los.

Pel que fa a la competència en el *tractament de la informació i competència digital*, en primer lloc, la informació apareix com element imprescindible d'una bona part dels aprenentatges de la àrea: s'utilitzen procediments que requereixen codis, formats i llenguatges diversos per comprendre'ls (lectura de mapes, interpretació de gràfics, observació de fenòmens, utilització de fonts històriques, etc.), exigeix procediments diferenciats de recerca, selecció, organització i interpretació d'informació que són objecte prioritari d'aprenentatge en aquesta àrea. Per una altra part, s'inclouen explícitament en l'àrea els continguts que condueixen a l'alfabetització digital (utilització bàsica de l'ordinador, i recerca guiada a Internet), coneixement que, amb la seva aplicació en aquesta i en la resta de les àrees, contribuirà al desenvolupament de la competència digital.

El pes de la informació en aquesta àrea singularitza les relacions existents entre el *tractament de la informació i competència digital* i la *competència en comunicació lingüística*. A més de la contribució de l'àrea a l'augment significatiu de la riquesa del vocabulari específic, en la mesura en què en els intercanvis comunicatius es valori la claredat en l'exposició, el rigor en l'ús dels termes, l'estructuració del discurs, la capacitat de síntesi, etc., es desenvoluparà aquesta competència. En aquesta àrea es dóna necessàriament un apropament a textos informatius, explicatius i argumentatius que requeriran atenció específica per tal que contribueixin a aquesta competència.

L'àrea haurà d'orientar-se a afavorir el desenvolupament de tècniques per aprendre, per treballar en equip, per organitzar, memoritzar i recuperar la informació, com ara resums, esquemes, o mapes mentals, que afavoreixen el desenvolupament de la *competència per aprendre a aprendre*. Per una altra part, la reflexió sobre allò que s'ha après, com s'ha après i l'esforç per contar-ho, oralment i per escrit, contribuirà al desenvolupament d'aquesta competència.

El coneixement de les manifestacions culturals, la valoració de la seva diversitat i el reconeixement de les que formen part del patrimoni cultural, suposa la contribució de l'àrea a la *competència cultural i artística*.

Aquesta àrea inclou continguts directament relacionats amb el desenvolupament de l'*autonomia i iniciativa personal*, ja que ensenya a prendre decisions des del coneixement de si mateix, tant en l'àmbit escolar com en la planificació de manera autònoma i creativa d'activitats de lleure.

La utilització de tècniques i eines matemàtiques en contextos significatius d'ús, com escales, taules, representacions gràfiques, percentatges, etc., propicia, finalment, el desenvolupament de la *competència matemàtica*.

1-Objectius de l'àrea de coneixement del medi relacionats amb les competències bàsiques.

OBJECTIUS	CB
1. Identificar els principals elements de l'entorn natural, social i cultural de la nostra comunitat, analitzar-ne l'organització, les característiques i interaccions i progressar en el domini d'àmbits espacials cada vegada més complexos (Estat espanyol, Unió Europea o d'altres).	1, ,2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8
2. Comportar-se d'acord amb els hàbits de salut i cura personal que es deriven del coneixement del cos humà, amb una actitud d'acceptació crítica i de respecte per les diferències individuals (edat, sexe, característiques físiques i personalitat).	1, 3, 5, 6 i 7
3. Participar activament en activitats de grup, desenvolupant habilitats socials que condueixin a l'adopció d'un comportament responsable, constructiu, solidari i dialogant, respectant els principis bàsics del funcionament democràtic.	1, 5, 7, 8
4. Prendre consciència de la pertinença a grups socials i culturals amb característiques pròpies, valorant l'enriquiment que suposen les diverses cultures que integren el món sobre la base d'uns valors compartits i la necessitat de respecte pels drets humans.	1,5, 6, 8
5. Analitzar algunes manifestacions de la intervenció humana en el medi, valorant-les críticament i adoptant un comportament en la vida quotidiana de defensa i recuperació de l'equilibri ecològic (hàbits d'estalvi energètic i reducció del consum, de reciclatge i de reutilització), així com de conservació del patrimoni natural i cultural de la nostra comunitat.	1, 3, 4, 5, 6, 7,8
6. Reconèixer en el medi natural, social i cultural canvis i transformacions relacionats amb el pas del temps i indagar i analitzar algunes relacions de simultaneïtat i successió, de cronologia i de durada, per aplicar aquests coneixements	1,2,4, 5, 6,8

a la comprensió d'altres moments històrics rellevants de les Illes Balears i de l'Estat espanyol.	
7. Interpretar, expressar i representar fets, conceptes i processos del medi natural, social i cultural mitjançant codis numèrics, gràfics, cartogràfics i d'altres.	1,2, 3, 4,5,6, 8
8. Identificar, plantejar-se i resoldre interrogants i qüestions relacionades amb elements significatius de l'entorn, utilitzant estratègies de recerca i tractament de la informació, formulació i comprovació de conjetures, exploració de solucions alternatives i reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge, utilitzant també les competències comunicatives pròpies de l'àrea (descripció, explicació, justificació, interpretació i argumentació).	1,2, 3, 4, 5,6,7, 8
9. Planificar i realitzar projectes, dispositius i aparells senzills amb la finalitat de conèixer les característiques i funcions d'alguns aparells, utilitzant el coneixement de les propietats elementals d'alguns materials, substàncies i objectes i valorant la contribució de la ciència i de la tècnica a la millora de les condicions de vida de les persones.	1, 2,3, 4, 5, 7 i 8
10. Utilitzar la lectura i les tecnologies de la informació i la comunicació per obtenir informació, i com instrument per aprendre i compartir coneixements, valorant-ne la contribució a la millora de les condicions de vida de les persones.	1, 4, 5, 7,8
11. Participar en l'elaboració, realització i avaluació de treballs d'investigació relacionats amb aspectes rellevants de l'entorn natural, social i cultural, amb la conservació del medi i del patrimoni i amb les accions solidàries.	1, 2, 3, 4,5, 6, 7, 8

2.Adequació i seqüència dels objectius per cicles o cursos.

O. G.	1er CICLE	2on CICLE	3er CICLE
1	<p>1.1. Identificar els elements principals de l'entorn natural, partint del més pròxim al més llunyà.</p> <p>1.2. Identificar els elements principals de l'entorn natural de la comunitat (paisatge, fenòmens atmosfèrics, i animals i plantes més comunes).</p> <p>1.3. Iniciar-se en l'observació guiada dels elements principals de l'entorn natural.</p> <p>1.4. Iniciar-se en la recollida d'informació de dades de l'entorn natural.</p>	<p>1.1. Identificar els principals elements del seu entorn natural (situació, accidents geogràfics, temps atmosfèric, vegetació, fauna, etc.), descrivint-ne les característiques més rellevants, establint-ne semblances i diferències amb altres entorns coneguts (lloc de vacances, lloc on viuen altres familiars i amics, etc.).</p> <p>1.2. Situar i representar espacialment els elements més significatius de l'àmbit local i autonòmic.</p>	<p>1.1. Identificar els principals elements del seu entorn natural, analitzant-ne les característiques més rellevants.</p> <p>1.2. Situar i representar espacialment els elements més significatius de les Illes Balears i d'Espanya, establint semblances i diferències entre les diferents comunitats i valorant la diversitat i riquesa del conjunt.</p> <p>1.3. Desenvolupar una actitud de respecte entre totes les comunitats d'Espanya, les seves cultures i tradicions.</p>
2	<p>2.1. Conèixer globalment el seu cos, refermar la lateralitat, la percepció multisensorial i desenvolupar la seva autonomia.</p> <p>2.2. Manifestar l'adquisició d'uns hàbits de</p>	<p>2.1. Aplicar en la vida quotidiana els hàbits de salut i cura corporal que es deriven del coneixement del cos humà.</p> <p>2.2. Desenvolupar una actitud d'acceptació i respecte envers les diferències individuals (edat, sexe,</p>	<p>2.1. Aplicar en la vida quotidiana els hàbits de salut i cura corporal que es deriven del coneixement del cos humà i de les seves possibilitats i limitacions.</p>

	<p>salut i cura corporal derivats del coneixement dels aspectes bàsics del seu cos (higiene, neteja, descans, etc.).</p> <p>2.3. Mostrar, davant de les diferències d'edat i sexe, una actitud d'acceptació i de respecte i, per tant, rebutjar tot tipus de discriminació per raons d'índole personal en els seus jocs i tasques escolars.</p>	<p>característiques físiques, etc.).</p>	<p>2.2. Procurar que els hàbits de salut i cura corporal serveixin de satisfacció personal i doni exemple als altres.</p> <p>2.3. Mostrar una actitud d'acceptació i respecte cap a totes les diferències individuals (edat, sexe, característiques físiques i psíquiques, etc.).</p>
3	<p>3.1. Participar en activitats de grup respectant les normes establertes (torns de paraula, atenció en les intervencions, aportació d'idees i consideració de les decisions i acords presos).</p>	<p>3.1. Participar en activitats de grup de manera constructiva, responsable i solidària, respectant els principis bàsics establerts (torns de paraula, atenció en les intervencions, aportació d'idees i consideració de les decisions i els acords presos).</p> <p>3.2. Desenvolupar una actitud de respecte i valoració de les aportacions pròpies i de les dels altres.</p>	<p>3.1. Participar en activitat de grup de manera constructiva, responsable i solidària, respectant els principis bàsics establerts.</p> <p>3.2. Adoptar una actitud de respecte i valoració de les aportacions pròpies i dels altres tenint en compte els objectius comuns.</p> <p>3.3. Promoure situacions de comunicació, coneixement i comprensió amb els altres, com a base de l'empatia, el respecte mutu i la solidaritat.</p>

4	<p>4.1. Ser conscient de la seva pertinença a certs grups socials (família, col·legi i altres grups d'iguals) amb característiques i trets propis.</p> <p>4.2. Identificar les característiques d'altres grups socials i mostrar respecte per ells.</p>	<p>4.1. Reconèixer, apreciar i valorar la seva pertinença a uns grups socials determinats (barri, localitat, illa, comunitat autònoma, etc.), amb característiques i trets propis (normes de comportament, costums, valors, llengua, cultura, etc.).</p> <p>4.2. Desenvolupar una actitud de respecte envers les característiques i trets propis d'altres grups, rebutjant qualsevol tipus de discriminació.</p>	<p>4.1. Reconèixer i apreciar la seva pertinença a uns grups socials determinats (Illes Balears, Estat espanyol, Unió Europea), amb característiques i trets propis (normes de comportament, costums, valors, llengua, cultura, etc.).</p> <p>4.2. Desenvolupar una actitud de respecte cap a les característiques i trets propis d'uns altres grups, valorant les diferències i rebutjant qualsevol tipus de discriminació.</p> <p>4.3. Propiciar la trobada amb persones i grups diferents, per al coneixement i respecte mutu i l'intercanvi d'opinions respecte a gustos, afeccions, etc</p>
5	<p>5.1. Reconèixer i descriure algunes de les actuacions humanes més visibles en el seu entorn (edificis, cotxes, parcs, etc.) i expressar la seva opinió sobre els</p>	<p>5.1. Identificar l'impacte d'algunes activitats humanes en l'entorn natural i social, distingint entre allò positiu d'allò negatiu.</p> <p>5.2. Desenvolupar actituds que</p>	<p>5.1. Analitzar l'impacte d'algunes activitats humanes en l'entorn natural i social (paisatge urbà, paisatge agrícola, alteració del curs dels rius, abocaments</p>

	<p>aspectes positius i els negatius d'aquestes intervencions.</p> <p>5.2. Valorar i respectar els diferents treballs realitzats en l'entorn pròxim, com a mitjà per a aconseguir millor qualitat de vida.</p> <p>5.3. Participar en la conservació i millora de l'entorn: mantenir net el seu àmbit espacial, cuidar els objectes materials (personals i comuns) i respectar als animals i a les plantes.</p>	<p>contribueixin activament a la conservació i millora del medi ambient i del patrimoni cultural.</p> <p>5.3 Valorar la dedicació d'aquelles persones que es dediquen de manera altruista a la cura i millora del patrimoni natural i cultural.</p>	<p>de fem, contaminació, etc.), tot distingint-ne les positives de les negatives.</p> <p>5.2. Adoptar actituds que contribueixin activament a la conservació i millora del medi ambient i del patrimoni natural.</p> <p>5.3. Valorar la dedicació, de manera altruista, d'algunes persones a la cura i millora del patrimoni natural i cultural.</p>
6	<p>6.1. Ordenar cronològicament alguns fets rellevants de la seva vida personal i utilitzar per això les unitats de temps bàsiques: hora, dia, mes i any, així com conèixer l'evolució que, amb el pas del temps, es produeix en alguns aspectes de la seva vida (canvis corporals, roba, col·legi, jocs, vacances, etc.).</p> <p>6.2. Utilitzar les nocions temporals que expressen durada, successió i simultaneïtat i observar les manifestacions més palpables d'aquests canvis.</p>	<p>6.1. Detallar l'impacte dels canvis i les transformacions provocades pel pas del temps en els elements del seu entorn social i en si mateix.</p> <p>6.2. Analitzar algunes relacions senzilles de simultaneïtat, successió i causalitat en els canvis esmentats.</p> <p>6.3. Desenvolupar una actitud de respecte pel llegat històric, social i cultural que rebem.</p>	<p>6.1. Reconèixer l'impacte dels canvis i transformacions provocats pel pas del temps en les Illes Balears, Espanya i Europa.</p> <p>6.2. Comprendre les relacions de simultaneïtat, successió i causalitat en els canvis socials de les diferents etapes històriques.</p> <p>6.3. Adoptar una actitud de respecte pel llegat històric, social i cultural que rebem.</p>

7	<p>7.1. Conèixer i interpretar fets de la vida quotidiana a través de codis senzills.</p> <p>7.2. Utilitzar correctament les nocions topològiques bàsiques de posició i proximitat (dalt-baix, dins-fora, dreta-esquerra, interior exterior, etc.) i expressar-les amb dibuixos, situacions i jocs sobre espais limitats o coneguts</p>	<p>7.1. Comprendre, expressar i representar mitjançant diferents codis (cartogràfics, numèrics, gràfics, tècnics, etc.) esdeveniments, idees i situacions del seu entorn social, natural i cultural.</p> <p>7.2. Observar i apreciar el valor de diferents elements (cartogràfics, numèrics, gràfics, tècnics: museus, biblioteques, arxius, etc.) del llegat històric, social, natural i cultural, de la localitat, l'illa i la comunitat autònoma, que representen i expressen fets, conceptes, procediments i actituds.</p>	<p>7.1. Comprendre, expressar i representar mitjançant codis diferents (cartogràfics, numèrics, gràfics, tècnics, etc.) successos, idees i situacions del seu entorn social, natural i cultural.</p> <p>7.2. Observar i apreciar el valor d'elements diferents del llegat històric, social, natural i cultural de la comunitat autònoma i d'Espanya, que representen i expressen fets, conceptes, procediments i actituds.</p> <p>7.3. Desenvolupar una actitud comunicativa i crítica en la realització, valoració, exposició i presentació dels treballs realitzats, aplicant criteris propis d'autoavaluació, analitzant-ne la importància pràctica, lúdica i formativa</p>
8	<p>8.1. Generar l'interès i l'autonomia requerits per a cercar, arreplegar i analitzar la informació necessària per a</p>	<p>8.1. Detectar, delimitar, definir, plantejar i resoldre problemes senzills relacionats</p>	<p>8.1. Identificar, plantejar i resoldre problemes relacionats amb els elements més</p>

	<p>plantejar-se i resoldre problemes senzills de l'entorn pròxim.</p> <p>8.2. Manifestar la seva capacitat d'observació i l'ús que fa de tots els sentits per a identificar formes i grandàries en els objectes i per a diferenciar els éssers vius dels inerts, reconeixent les seves funcions bàsiques i superant els preconceptes pels quals identifica l'ésser viu amb què es mou.</p>	<p>amb els elements més significatius del seu entorn natural i social, emprant estratègies cada vegada més sistemàtiques i complexes de recerca, recollida, anàlisi, emmagatzematge i tractament de la informació, de formulació d'hipòtesis, de posada a prova d'aquestes i de proposta d'altres alternatives.</p> <p>8.2. Desenvolupar actituds de valoració dels treballs ben planificats, executats i avaluats, propis i aliens.</p>	<p>significatius del seu entorn natural i social, utilitzant estratègies cada vegada més sistemàtiques i complexes de recerca, recollida, anàlisi, emmagatzemament i tractament de la informació, de formulació d'hipòtesis tot posant-les a prova, d'extracció de conclusions i de proposta d'unes altres alternatives.</p> <p>8.2. Practicar les qualitats bàsiques del pensament científic: objectivitat, reflexió, planificació, rigor, causalitat, etc.</p> <p>8.3. Desenvolupar actituds de valoració positiva dels treballs ben planificats, executats i avaluats, propis i aliens</p>
9	<p>9.1. Manipular aparells senzills emprant procediments bàsics, demostrant suficient destresa i utilitzant els instruments adequats.</p>	<p>9.1. Dissenyar, construir i avaluar dispositius i aparells senzills amb una finalitat determinada, utilitzant el seu coneixement de les propietats elementals dels materials, substàncies i</p>	<p>9.1. Dissenyar, construir i avaluar dispositius i aparells amb una intenció determinada, utilitzant el coneixement de les propietats elementals dels</p>

		<p>objectes que han d'emprar.</p> <p>9.2. Analitzar i enumerar les propietats dels materials, substàncies i objectes emprats.</p>	<p>materials, substàncies i objectes que han d'utilitzar.</p> <p>9.2. Analitzar i enumerar les propietats dels materials, substàncies i objectes que s'han d'utilitzar.</p> <p>9.3. Desenvolupar actituds de respecte de les normes de cura, higiene i seguretat en la realització dels treballs i en la manipulació de les substàncies i els aparells.</p>
10	<p>10.1. Identificar alguns objectes i recursos tecnològics significatius en el medi.</p> <p>10.2. Reconèixer la finalitat de l'ús d'aparells i màquines pròxims a la seva experiència (electrodomèstics, utensilis de la llar i escolars, cotxes, etc.) i valorar els aspectes positius d'aquests recursos tecnològics.</p>	<p>10.1 Identificar alguns objectes i recursos tecnològics significatius de l'entorn i assenyalar-ne la contribució per tal de satisfer determinades necessitats humanes, valorant-ne l'orientació envers usos pacífics i per a una qualitat de vida millor.</p> <p>10.2. Comprendre i valorar la seva utilitat en la vida de les persones i de la nostra comunitat autònoma.</p>	<p>10.1. Presentar informes, utilitzant suport paper i digital, sobre problemes o situacions senzilles, arreplegant informació de fonts diverses (directes, llibres, Internet), amb un pla de treball i expressant conclusions..</p> <p>10.2. Desenrotllar actituds d'estima i respecte cap als objectes i recursos tecnològics que s'apliquin en la vida quotidiana i que contribueixen a</p>

			la millora de la qualitat de vida. 10.3. Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació i de fonts documentals i audiovisuals per a la recerca d'informació, valorant els continguts obtinguts.
11	11.1. Realitzar treballs d'investigació relacionats amb aspectes de l'entorn natural, social i cultural, amb la conservació del medi i del patrimoni i amb les accions solidàries.	11.1. Realitzar treballs d'investigació relacionats amb aspectes de l'entorn natural, social i cultural, amb la conservació del medi i del patrimoni i amb les accions solidàries	11.1. Realitzar treballs d'investigació relacionats amb aspectes de l'entorn natural, social i cultural, amb la conservació del medi i del patrimoni i amb les accions solidàries.

3. Selecció i seqüència dels continguts per nivells

CONTINGUTS 1er cicle	1er	2on
Bloc 1. L'entorn i la seva conservació.		
Percepció i descripció d'alguns elements i fenòmens naturals: les estrelles, el sol, la Terra i la lluna, la successió del dia i la nit, la successió estacional.	x	x
Observació d'alguns fenòmens atmosfèrics i primeres formes de representació.	x	x
L'aigua: Ús responsable de l'aigua en la vida quotidiana.	x	x
L'aire: valoració de la seva importància per als éssers vius.	x	x
La terra: reconeixement d'algunes característiques bàsiques i de la seva importància per als éssers vius.	x	x
Valoració de la conservació del medi ambient i dels riscos de la contaminació de l'aigua, la terra i l'aire.	x	x
El temps atmosfèric. Observació i representació bàsica d'alguns fenòmens atmosfèrics.	x	x
Bloc 2. La diversitat dels éssers vius.		
Observació directa i indirecta d'animals i plantes i descoberta dels principals animals i plantes de l'entorn.	x	x
Associació de característiques físiques i pautes de comportament de plantes i animals amb l'entorn en què viuen (camuflatge, canvi de color, gruix del pelatge, etc.). L'adaptació al medi.	x	x

Identificació de les necessitats dels animals i plantes de l'entorn, desenvolupant hàbits de cura i respecte.	x	x
Comunicació oral de les experiències realitzades, amb ajuda d'imatges i de textos escrits breus.	x	x

Bloc 3. La salut i el desenvolupament personal.		
Identificació de les principals parts i característiques del cos humà. Acceptació del propi cos, del dels altres i de les seves diferències, possibilitats i limitacions	x	x
Identificació de la respiració com a funció vital i realització d'exercicis per respirar correctament.	x	x
Reconeixement de la importància de la nutrició en relació al creixement i la prevenció de malalties.	x	x
Adquisició d'hàbits d'alimentació saludables (dieta equilibrada), identificant aliments diaris necessaris i la seva funció per a l'organisme.	x	x
Valoració de la higiene personal, el descans, la bona utilització del temps lliure i l'atenció al propi cos, i adopció d'hàbits d'higiene i neteja personal.	x	x
Identificació i expressió d'emocions i sentiments propis i respecte davant els dels altres.	x	x
Bloc 4. Persones, cultures i organització social		
La família. Reconeixement de les relacions entre els seus membres.	x	x
Consciència dels drets i deures de les persones en el grup. Utilització de les normes bàsiques de l'intercanvi comunicatiu al grup, elaboració de normes de manera consensuada i respecte pels	x	x

acords adoptats.		
Simulació de situacions i conflictes de convivència. Resolució cooperativa de casos.	x	x
Representació i participació en manifestacions culturals presents en l'entorn: tradicions, festes, jocs, cançons, danses, etc., valorant la cultura com a riquesa.	x	x
Reconeixement de diferents activitats laborals i professionals comunes a les Illes Balears i a altres llocs i de la importància d'aquestes, evitant estereotips sexistes.	x	x
Ús bàsic de les tecnologies de la informació i la comunicació, de recursos audiovisuals i de textos senzills per a la recerca d'informació, valorant els continguts obtinguts.	x	x

Bloc 5. Canvis en el temps.		
Utilització de les nocions bàsiques de temps (abans-després, passat-present-futur, durada), de les seves unitats de mesura (dia, setmana, mes i any) i del calendari per assenyalar fets de la vida quotidiana.	x	x
Alguns esdeveniments rellevants del passat i del present i la relació d'aquests amb aspectes històrics propers a la seva experiència.	x	x
Bloc 6. Matèria i energia.		
Observació, descripció i diferenciació dels materials i de les propietats d'aquests relacionant-les amb els seus usos i classificant-los segons criteris elementals: estat d'agregació, textura, color, forma, plasticitat, etc.	x	x

Desenvolupament d'actituds conscients, individuals i col·lectives, davant problemes del medi ambient: reducció, reutilització i reciclatge d'objectes i materials i aplicació de mesures d'estalvi energètic i de protecció del medi ambient.	x	x
Bloc 7. Objectes, màquines i tecnologies		
Observació i anàlisi del funcionament d'objectes i màquines d'ús en l'àmbit domèstic i escolar.	x	x
Ús adequat i curós de materials, substàncies i eines, adoptant mesures de seguretat personal.	x	x
Adopció de comportaments associats a la seguretat personal i a l'estalvi energètic.	x	x
Identificació dels components bàsics d'un ordinador, iniciant-se en l'ús d'aquests i tenint cura dels mitjans informàtics.	x	x

A primer cicle treballem el coneixement del medi a partir de projectes, per aquest fet els continguts es treballen a un i altre nivell depenent dels projectes que s'estiguin fent.

CONTINGUTS 2on cicle	3er	4art
Bloc 1. L'entorn i la seva conservació.		
Aplicació de tècniques d'orientació a l'espai proper. Els punts cardinals i la brúixola.	x	
Ús i elaboració de croquis, plànols i mapes senzills del barri o de la localitat.		x
Identificació dels moviments de la Terra i de les fases de la lluna. Establiment de relacions entre els	x	

moviments de rotació i translació de la Terra i les estacions de l'any, el dia i la nit.		
Identificació de variables meteorològiques: temperatura, humitat, vent i precipitacions, utilitzant aparells meteorològics senzills per mesurar-les, confeccionar registres de dades i representacions gràfiques i analitzar les dades obtingudes relacionades amb temperatures i precipitacions.	x	
Observació de fenòmens atmosfèrics i la dinàmica d'aquests.	x	
Valoració i participació en actuacions per evitar la contaminació.	x	x
Comprensió i explicació del cicle de l'aigua, valoració dels seus usos i de la necessitat d'estalviar-ne, amb exemples de bones pràctiques.	x	
Identificació i classificació elemental de minerals i roques.	x	
Descoberta del paisatge: identificació i localització de formes de relleu i d'accidents geogràfics, localitzant els més importants de les Illes Balears i del conjunt de l'Estat espanyol.		x
Establiment de relacions entre els elements dels ecosistemes, valorant els factors de deteriorament i altres que contribueixen a la seva regeneració.		x
Observació i descripció de diferents tipus de paisatge: elements naturals i humans, la interacció de l'home en el paisatge		x
Respecte i millora del medi ambient, valorant la necessitat de defensar-lo.	x	x
Plantejament d'interrogants sobre els procediments de conservació dels espais naturals i d'espècies, amb especial atenció als de la nostra comunitat autònoma.	x	x
Conscienciació i adopció d'hàbits per contribuir a evitar el procés de canvi climàtic.	x	x

Bloc 2. La diversitat dels éssers vius.		
Classificació dels animals a partir del reconeixement i de la identificació de les seves característiques bàsiques (aus, mamífers, rèptils, peixos, amfibis) i diferenciació entre animals vertebrats i invertebrats.	x	
Observació i reconeixement de plantes, identificant-ne les característiques principals i classificant-les segons les diferències i similituds: herbes, arbusts i arbres.	x	x
Identificació de les funcions de nutrició, de relació i de reproducció d'animals i plantes, classificant-les en relació amb les funcions vitals.	x	x
Observació directa i indirecta d'éssers vius, utilitzant instruments apropiats i mitjans audiovisuals i tecnològics.	x	x
L'agricultura: reconeixement de les característiques principals i d'alguns cultius propis de les Illes Balears.		x
La ramaderia: reconeixement de les característiques principals i d'algunes espècies de cria pròpies de les Illes Balears.		x
Interès per l'observació i l'estudi de tots els éssers vius, partint dels més propers.	x	x
Adopció d'hàbits de respecte i cura envers els éssers vius, mostrant iniciativa i interès.	x	x

Bloc 3. La salut i el desenvolupament personal.		
El cos humà: coneixement de la morfologia externa del cos i dels seus canvis en les diferents etapes de la vida.	x	
El cos humà: coneixement dels òrgans principals dels següents aparells: <ul style="list-style-type: none"> ● Aparell digestiu ● Aparell respiratori ● Aparell circulatori 		x
Identificació dels sentits, dels seus òrgans, funcions i del paper que desenvolupen en la relació amb altres éssers humans i amb el món, adoptant els hàbits d'higiene que requereixen.	x	
Adopció d'hàbits saludables d'alimentació, d'higiene, exercici físic, descans, utilització del temps lliure, etc., detectant i prevenint riscos per a la salut.	x	x
Els aliments: valoració de la necessitat de dur a terme una alimentació correcta i identificació i classificació dels aliments segons la funció que compleixen en una dieta equilibrada.		x
Actitud crítica davant les pràctiques socials que perjudiquen el desenvolupament sa i obstaculitzen el comportament responsable per la salut.	x	x
Identificació i descripció d'emocions i sentiments, i respecte pels dels altres.	x	x
Planificació i participació de manera autònoma, creativa i responsable en activitats d'oci, individuals o col·lectives.	x	x

Bloc 4. Persones, cultures i organització social		
Descripció d'estructures familiars en la societat actual i adquisició de responsabilitats en la família.	x	
Reconeixement de l'organització de la comunitat educativa, participant i intervenint de manera activa en les activitats del centre.	x	x
Reconeixement de les diferents relacions existents entre els membres d'una comunitat (amistat, veïns, etc.).	x	
Valoració de la cooperació i del diàleg com a manera d'evitar i de resoldre conflictes, així com de la necessitat d'existència i de compliment de normes de convivència	x	x
Reconeixement i descripció d'alguns trets demogràfics i econòmics d'entorns rurals i urbans de la nostra comunitat.		x
Identificació i participació en manifestacions culturals populars i tradicionals de l'entorn, reconeixent-ne l'evolució en el temps i valorant-les com elements de cohesió social.	x	x
Valoració de la diversitat cultural com una font d'enriquiment personal i social.	x	x
Reconeixement de béns i serveis per satisfer les necessitats humanes i descripció de l'origen, transformació i comercialització d'algun producte o servei bàsic.	x	
Valoració de la responsabilitat en l'acompliment de les normes com a vianants i en l'ús dels	x	x

transports públics i d'altres serveis.		
Reconeixement de les administracions com a garants dels serveis públics, valorant la importància de la contribució ciutadana al funcionament de les institucions.	x	x
Identificació dels elements bàsics de l'estructura econòmica i de l'organització social, política i administrativa de les Illes Balears.		x
Reconeixement de les característiques més importants de l'organització territorial de les Illes Balears i de l'Estat espanyol.		x
Anàlisi de missatges publicitaris i desenvolupament d'actituds de consum responsable.	x	x
Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació i de fonts documentals i audiovisuals per a la recerca d'informació, valorant els continguts obtinguts.	x	x
Bloc 5. Canvis en el temps.		
Introducció a la cronologia històrica: utilització d'unitats de mesura temporal (dècada, segle) i maneig bàsic de les nocions de successió, ordenació i simultaneïtat		x
Ús de tècniques senzilles de registre i representació del passat familiar i proper.	x	
Reconeixement d'aspectes de la vida quotidiana d'algunes societats d'èpoques històriques		x

assenyalades i de les seves aportacions al progrés de la humanitat com a primera aproximació a aquestes societats.		
Observació de l'evolució al llarg del temps d'algun aspecte de la vida quotidiana (organització social, habitatge, festes, forma de treball, mitjans de comunicació, mitjans de transport, etc.), relacionant-lo amb alguns fets històrics rellevants		x
Reconeixement i valoració del significat d'alguns testimonis del passat en l'entorn (tradicions, edificis, objectes, etc.).	x	x
Utilització de documents escrits i visuals per obtenir informació històrica i elaborar diferents treballs.	x	x
Identificació del paper d'homes i dones en la història.		x
Bloc 6. Matèria i energia		
Comparació, classificació i ordenació de diferents objectes i materials a partir de propietats físiques observables (pes/massa, estat, volum, textura, olor, atracció magnètica), relacionant-les amb les seves possibilitats d'ús.		x
Identificació de forces conegudes que fan que els objectes es moguin o es deformin. Aplicació de forces d'atracció o de repulsió.		x
Identificació de fonts i d'usos de l'energia, de la seva relació amb els canvis i observació de la		x

intervenció de l'energia en els canvis de la vida quotidiana.		
Valoració de la necessitat de fer un ús responsable de les fonts d'energia al planeta i aplicació de mesures d'estalvi Energètic.	x	x
Valoració de l'impacte de la utilització de materials en la producció de residus, en la contaminació del medi i en l'ambient en general.	x	x
Identificació de mesclures en alguns aliments, productes o objectes de la vida quotidiana.		x
Observació i anàlisi del comportament dels cossos davant la llum (reflexió, refracció, descomposició de la llum blanca, etc.).		x
Desenvolupament d'actituds, individuals i col·lectives, davant determinats problemes mediambientals.	x	x
Planificació i realització d'experiències senzilles per estudiar les propietats de materials d'ús comú i el seu comportament davant els canvis energètics, fent prediccions explicatives sobre els resultats.	x	x
Respecte per les normes d'ús, seguretat i conservació dels instruments i dels materials de treball.	x	x
Bloc 7. Objectes, màquines i noves tecnologies		
Identificació i descripció d'oficis en funció dels materials, eines i màquines que utilitzen.	x	

Identificació de les fonts d'energia amb què funcionen les màquines.		x
Planificació i realització d'algun objecte o màquina de construcció senzilla.		x
Coneixement d'alguns operadors mecànics (eix, roda, politja, plànol inclinat, engranatge, fre, etc.) i de la funció que realitzen independentment de la màquina en la qual es troben.	x	
Reconeixement de la importància de l'ús d'aplicacions tecnològiques respectuoses amb el medi ambient.	x	x
Valoració de la contribució dels grans invents i avenços científics per millorar les condicions de vida.		x
Apreciació de la importància de les habilitats manuals implicades en el maneig d'eines, aparells i màquines, superant estereotips sexistes.	x	x
Elaboració de textos instructius i explicatius per a la comunicació, oral i escrita, del desenvolupament d'un projecte.	x	x
Utilització bàsica de programes informàtics de tractament de textos: títol, format, arxiu i recuperació d'un text, canvis, substitució i impressió.	x	x
Interès en la presentació acurada dels treballs en paper o en suport digital.	x	x
Recerca guiada d'informació a Internet: seguiment d'una seqüència donada per localitzar informació.	x	x

CONTINGUTS 3r cicle	5è	6è
Bloc 1. L'entorn i la seva conservació.		
Percepció i representació a escala d'espais coneguts. Planificació d'itineraris utilitzant i interpretant diferents representacions sobre un mateix espai (plànols, croquis, fotografies aèries i altres mitjans tecnològics).	x	x
L'Univers. Identificació d'algunes característiques del sol i dels planetes. El sistema solar i la Terra com a part d'aquest(es suprimeix perquè pensam que es fa a quart, a 5è només hi ha 1'5h de medi setmanals)*		
Combinació d'elements climatològics i diferenciació entre temps i clima.*		
Lectura i interpretació del temps atmosfèric en diferents representacions.*		
Reconeixement de les característiques del clima del lloc on es viu, dels principals climes i de la seva influència en el paisatge i en l'activitat humana.*		
Identificació i classificació de roques i minerals.		x
Reconeixement de les formes de distribució de l'aigua en la natura, de les causes que provoquen la seva contaminació i malbaratament i de les actuacions que es poden dur a terme per aprofitar-la.		x
Diferenciació de rius, torrents, etc. i dels principals cursos d'aigua de la comunitat i rius d'Espanya.	x	
Identificació i localització en diferents representacions cartogràfiques d'elements rellevants de geografia física i política del món.		x

Els éssers humans i el medi ambient: identificació dels éssers humans com a components del medi ambient amb capacitat d'actuar sobre la natura, reconeixent-ne algunes intervencions i les seves conseqüències.	x	x
Identificació i localització d'unitats de relleu d'Espanya(5è) i del món (6è).	x	x
Identificació d'espais naturals protegits de l'Estat espanyol(6è), amb especial atenció als de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears(5è)	x	x
Valoració de la diversitat i riquesa dels paisatges de la comunitat, del territori espanyol i interès per conèixer paisatges d'altres indrets.	x	x
.		
Bloc 2. La diversitat dels éssers vius.		
Observació i reconeixement de l'estructura i fisiologia de les plantes, del procés de fotosíntesi i la seva importància per a la vida al planeta.		x
Ús de claus i guies d'identificació d'animals i plantes, des dels animals de l'entorn fins als d'entorns llunyans	x	
Observació i registre d'algun procés associat a la vida dels éssers vius, comunicant els resultats oralment i per escrit.	x	
Reconeixement de les relacions entre els éssers vius (cadena alimentària, comunitats i ecosistemes).	x	
Reconeixement de l'estructura bàsica de la cèl·lula, utilitzant la lupa binocular i altres mitjans		x

tecnològics.		
Aproximació a altres formes de vida: bacteris, virus, algues i fongs.		x
Recerca d'informació sobre els éssers vius i les seves condicions de vida, utilitzant fonts documentals, mitjans audiovisuals i les tecnologies de la informació i comunicació.	x	x
Sensibilitat per la precisió i el rigor en l'observació i l'estudi d'animals i plantes i en l'elaboració de treballs per comunicar els resultats, desenvolupant hàbits de respecte i cura cap els éssers vius.	x	x
Respecte per les normes d'ús, de seguretat i de manteniment dels instruments d'observació i dels materials de treball.	x	x

Bloc 3. La salut i el desenvolupament personal.		
Identificació del funcionament i de les característiques anatòmiques i fisiològiques del cos humà: òrgans, aparells i sistemes.	x	
Descripció de les funcions vitals del cos humà: -La funció de nutrició (aparells respiratori, digestiu, circulatori i excretor) - La funció de reproducció (aparell reproductor) - La funció de relació (òrgans dels sentits, sistema nerviós)	x x	 x
Coneixement d'actuacions bàsiques de primers ajuts per saber ajudar-se i ajudar els altres		
Desenvolupament d'estils de vida saludables i hàbits d'higiene i de prevenció de malalties, reflexionant sobre l'atenció i el manteniment dels diferents òrgans i aparells.	x	x
Actitud crítica davant els factors i pràctiques socials que afavoreixen o dificulten un desenvolupament	x	x

saludable i un comportament responsable, reconeixent els riscos del consum de tabac i d'alcohol.		
La identitat personal. Coneixement de les característiques personals pròpies i desenvolupament de l'autoestima.	x	x
Desenvolupament de la iniciativa i adquisició de criteris personals en la presa de decisions, grupals i individuals, valorant les conseqüències i adquirint autonomia en la planificació i en l'execució d'accions i de tasques.	x	x
Bloc 4. Persones, cultures i organització social		
1. Comprensió del funcionament de la societat a partir de l'anàlisi de situacions concretes en organitzacions 2. properes, aproximant-se al coneixement de les institucions democràtiques.		x
3. Identificació de les característiques principals de la població a la nostra Comunitat Autònoma, a l'Estat espanyol (5è) i a la Unió Europea (6è), reconeixent els moviments naturals i migratoris i la importància demogràfica, cultural i econòmica de les migracions al món actual.(6è)	x	x
4. Reconeixement i valoració de la diversitat cultural i lingüística de l'Estat espanyol.	x	x
5. Rebuig d'estereotips i de qualsevol tipus de discriminació, i desenvolupament de l'empatia envers els altres.	x	x
Identificació de les característiques de la producció de béns i serveis per satisfer les necessitats humanes, amb exemplificacions de la pròpia comunitat.		x

Reconeixement de la importància del sector de serveis en la nostra societat.		x
Reconeixement de les desigualtats en el consum i dels drets dels consumidors i dels usuaris.	x	x
6. Valoració del paper de les comunicacions i dels mitjans de transport en les activitats personals, econòmiques i socials. Aproximació al coneixement de les institucions de govern (municipals, autonòmiques i de l'Estat) i de les seves responsabilitats per a la resolució de problemes socials, mediambientals, econòmics, etc.	x	x
7. Identificació dels trets principals de l'organització territorial i política de les Illes Balears, de l'Estat espanyol i de la Unió Europea.	x	x
8. Recollida d'informació de fonts diverses per analitzar situacions i problemes.	x	x
9. Reconeixement de la influència de la publicitat sobre el consum i actitud crítica envers ella.	x	x
Bloc 5. Canvis en el temps.		
Ús de les convencions de datació i de periodització (a. de C., d. de C., edat), i de les representacions gràfiques per situar fets i etapes de l'evolució històrica.		x
Ús de tècniques per localitzar en el temps i en l'espai fets del passat, per percebre la durada, la simultaneïtat i la relació entre esdeveniments		
Identificació de factors explicatius de les accions humanes, dels esdeveniments històrics i dels canvis		x

socials.		
Reconeixement de les característiques d'algunes societats de diferents èpoques històriques: prehistòrica, clàssica, medieval, dels descobriments, del desenvolupament industrial i del món en el segle XX, a través de l'estudi de les maneres de viure.	x	x
Identificació d'alguns esdeveniments i personatges rellevants de la història d'Espanya i de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.		
Coneixement, valoració i respecte per manifestacions rellevants del patrimoni històric i cultural.	x	x
Utilització de diferents fonts històriques, geogràfiques, artístiques, etc. per elaborar informes i altres treballs de contingut històric.	x	x
Valoració del paper dels homes i les dones com a subjectes de la història.	x	x
Bloc 6. Matèria i energia		
Estudi i classificació d'alguns materials per les seves propietats (duresa, solubilitat, estat d'agregació, conductivitat tèrmica).		x
Utilització de diferents procediments per a la mesura de la massa i del volum d'un cos.		
Realització d'experiències senzilles per arribar a l'explicació de fenòmens físics observables, en termes de diferències de densitat, i per comprovar la flotabilitat dels cossos en un medi líquid.		x
Predicció de canvis en el moviment, en la forma o en l'estat dels cossos per efecte de les forces o de		

les aportacions d'energia.		
Reconeixement de diferents formes d'energia i de transformacions simples d'energia.		x
Identificació de fonts d'energies renovables i no renovables i del seu paper en el desenvolupament energètic sostenible i equitatiu, adquirint responsabilitat individual en el seu consum i en l'estalvi energètic.		x
Realització d'experiències senzilles per separar components d'una mescla mitjançant destil·lació, filtració, evaporació o dissolució.		
Reconeixement d'algunes reaccions químiques: la combustió, l'oxidació i la fermentació.		
Percepció i observació sistemàtica dels efectes de la calor (augment de temperatura i dilatació) i dels canvis d'estat i la reversibilitat d'aquests.		x
Planificació i realització d'experiències diverses per estudiar les propietats de materials d'ús comú i el seu comportament davant la llum, el so, la calor, la humitat i l'electricitat, comunicant el procés i el resultat oralment i per escrit.		x
Respecte per les normes d'ús, seguretat i conservació dels instruments i dels materials de treball.	x	x
Bloc 7. Objectes, màquines i noves tecnologies		
Establiment de relacions entre les propietats dels materials i el seu ús en aplicacions concretes.		
Identificació de tipus de màquines i dels principals operadors que les formen, reconeixent les aplicacions dels objectes, de les màquines i de la utilitat d'aquestes per facilitar les activitats humanes.		x

Construcció d'estructures senzilles que compleixin una funció o condició per resoldre un problema a partir de peces modulades: pont, tobogan, escala, etc.		
Disseny de circuits elèctrics senzills per observar els efectes de l'electricitat i per diferenciar entre materials conductors i aïllants.		
Identificació de la relació entre electricitat i magnetisme.		
Valoració de la importància d'adoptar comportaments que minimitzen el consum elèctric.	X	X
Elaboració d'informes com a tècnica de registre d'un pla de treball, comunicant les conclusions de manera oral i escrita.		X
Valoració de la influència del desenvolupament tecnològic en diferents àmbits de la vida, així com de la rellevància d'alguns grans invents en la millora de les condicions de vida i en el treball.	X	X
Utilització de recursos senzills proporcionats per les tecnologies de la informació per comunicar-se i per col·laborar.	X	X
Recerca guiada d'informació a la xarxa.	X	X
Ús progressivament autònom de programes de tractament de textos (ajustament de pàgina, inserció d'il·lustracions o notes, etc.).	X	X
Presença de consciència de la necessitat de controlar el temps d'entreteniment amb les tecnologies de la informació i la comunicació i del seu poder d'addicció, fent-ne un ús responsable.	X	X

4-Enfocaments metodològics.

a) Els criteris que se seguiran per dissenyar les activitats o tasques, amb atenció als diferents nivells d'aprenentatge (activitats d'ampliació i reforç).

1. Fer una valoració dels coneixements previs dels alumnes en relació al que s'ha d'estudiar:
 - Pluja d'idees: Què en sabem de...?
 - Aportacions en petit grup
 - Avaluació inicial (escrita o oral)
2. Partir sempre del més proper per arribar a fer generalitzacions (ajuda molt posar molts d'exemples).
3. Aprofitar les noves tecnologies per presentar els continguts, tot i que sense perdre de vista el referent escrit (llibre de text, o altres llibres de consulta enciclopèdies, ...)
Emprar tots els recursos que es considerin necessaris (llibres, TIC, mapes, sortides ...)
4. Proposar tasques que permetin tant el treball en grup com individual.
5. Estudi de casos, resolució de problemes.

b) Els criteris per a l'organització del temps i dels espais i les formes d'organització de l'aula.

Se dediquen 3 hores i mitja a la setmana a l'àrea de Medi.
Els alumnes estan agrupats per nivells i de forma estable.
A primer cicle treballem per projectes l'àrea de medi.

c) Els materials i els recursos didàctics. Les activitats complementàries.

Sempre partim de materials adequats a l'edat de l'alumne.
Utilitzam el llibre de text, el quadern de l'alumne i els quadernets de treball. Així mateix també ho complementam amb una gran varietat de recursos TIC, tant d'elaboració pròpia com d'altres ja existents (se poden trobar a la pàgina web del centre).
També s'utilitzen mapes, làmines, enciclopèdies, (disponibles a la biblioteca del centre).
Empram materials que aporten els alumnes de casa seva i a la vegada es fa una recollida de llibres que puguin interessar de la biblioteca del centre o la municipal.
Així mateix també s'utilitza internet per cercar informació sobre el tema escollit.

5-Avaluació

1-Adequació i seqüència dels criteris d'avaluació dins cada cicle.

CRITERIS D'AVALUACIÓ DEL PRIMER CICLE	CRITERIS D'AVALUACIÓ DEL SEGON CICLE	CRITERIS D'AVALUACIÓ DEL TERCER CICLE
<p>1.1 Posar exemples d'elements i recursos fonamentals del medi físic (sol, aire, aigua) i la seva relació amb la vida de les persones.</p> <p>1.2 Prendre consciència de la necessitat d'ús responsable dels elements i recursos del medi físic, i de l'adopció de mesures de protecció del medi.</p>	<p>1. Reconèixer i explicar, recollint dades i utilitzant aparells de mesura, les relacions entre alguns factors del medi físic (relleu, sòl, clima, vegetació, etc.) i les formes de vida i actuacions de les persones.</p> <p>1.1 Adoptar actituds de respecte per l'equilibri ecològic de l'entorn.</p>	<p>1.1 Concretar exemples del comportament humà que influeixin de manera negativa ó positiva sobre el medi ambient.</p> <p>1.2 Descriure efectes de la contaminació sobre els éssers vius i el seu entorn, assenyalar alternatives per prevenir-lo ó reduir-la.</p> <p>1.3 Mostrar actituds de conservació.</p>
<p>2.1 Reconèixer i classificar amb criteris elementals animals i plantes rellevants de les illes Balears, i altres espècies conegudes per la informació obtinguda de diversos mitjans.</p>	<p>2. Identificar i classificar, segons criteris científics, animals, plantes i roques.</p>	<p>2.1 Caracteritzar els principals paisatges espanyols i establir-ne comparacions.</p> <p>2.2 Posar exemples de l'impacte de les activitats humanes en el territori .</p>

<p>3.1 Reconèixer les principals parts del cos humà i la seva funció. 3.2 Posar exemples d'higiene, alimentació equilibrada, exercici físic i descans com a maneres de mantenir la salut, el benestar i el funcionament del cos.</p>	<p>3. Identificar i explicar les conseqüències per a la salut i per al desenvolupament personal de determinats hàbits d'alimentació, d'higiene, d'exercici físic i de descans.</p>	<p>3.1 Identificar i localitzar els principals òrgans implicats en la realització de les funcions vitals del cos hum. 3.2 Establir algunes relacions fonamentals entre els principals òrgans i determinats hàbits de salut:(alimentació, exercici físic higiene, descans..)</p>
<p>4.1 Reconèixer, identificar i posar exemples senzills sobre les diverses professions i responsabilitats de les persones de l'entorn.</p>	<p>4. Identificar, a partir d'exemples de la vida diària, alguns dels usos principals que les persones fan dels recursos naturals, assenyalant avantatges i inconvenients. 4.1 Analitzar el procés seguit per algun bé o servei, des de l'origen fins al consumidor.</p>	<p>4.1 Conèixer alguns canvis que les comunicacions , els mitjans de transport i les noves activitats econòmiques relacionades amb la producció de béns i serveis han suposat per a la vida humana i per l'entorn. 4.2 Valorar la necessitat de superar les desigualtats provocades per les diferències en l'accés a béns i serveis.</p>
<p>5.1 Reconèixer diferents manifestacions culturals presents a l'àmbit escolar, local i autonòmic (Illes Balears), valorant-ne la diversitat i riquesa.</p>	<p>5. Assenyalar algunes funcions de les administracions i d'organitzacions diverses i la seva contribució al funcionament de la societat. 5.1 Valorar la importància de la participació personal en les responsabilitats col·lectives.</p>	<p>5.1 Conèixer els principals òrgans de govern i les funcions del municipi, de la Comunitat autònoma de les Illes Balears ,de l'Estat Espanyol i de la Unió Europea 5.2 Valorar l'interès de la gestió dels serveis públics per a la ciutadania i la importància de la participació</p>

		democràtica.
<p>6.1 Identificar el mitjans de transport més comuns a les Illes Balears.</p> <p>6.2 Conèixer les normes bàsiques dels vianants i dels usuaris dels mitjans de locomoció.</p>	<p>6. Utilitzar les nocions espacials i la referència als punts cardinals per situar-se en l'entorn, per localitzar i descriure la situació dels objectes en espais delimitats.</p> <p>6.1 Utilitzar plànols i mapes amb escala gràfica per orientar-se i desplaçar-se.</p>	<p>6.1 Interpretar i utilitzar plànols i mapes (representacions gràfiques de l'espai) tenint en compte els signes convencionals i l'escala gràfica.</p>
<p>7.1 Ordenar temporalment fets rellevants de la vida familiar i/o de l'entorn pròxim.</p>	<p>7. Explicar, amb exemples concrets, l'evolució d'algun aspecte de la vida quotidiana relacionat amb fets històrics rellevants.</p> <p>7.1 Identificar les nocions de durada, successió i simultaneïtat.</p>	<p>7.1 Identificar trets significatius de les maneres de viure de la societat de les èpoques passades, prehistòria, antiga, medieval, moderna i actual.</p> <p>7.2 Situar els fets rellevants utilitzant línies de temps.</p>
<p>8.1 Identificar diferències en les propietats físiques observables, elementals, dels materials (massa, color, duresa, estat o capacitat de dissolució en aigua).</p> <p>8.2 Relacionar algunes propietats físiques dels materials amb els seus</p>	<p>8. Identificar fonts d'energia comunes i procediments i màquines per obtenir-les.</p> <p>8.1 Posar exemples d'usos pràctics de l'energia.</p> <p>8.2 Valorar la importància de fer un ús responsable de les fonts d'energia del planeta.</p>	<p>8.1 Observar el comportament dels cossos davant la llum, l'electricitat, el magnetisme, la calor o el sol i comunicar-ne els resultats.</p>

<p>usos. 8.3 Reconèixer els efectes visibles de les forces sobre els objectes.</p>		
<p>9.1 Muntar i desmuntar objectes i aparells simples. 9.2 Descriure el funcionament d'objectes i aparells simples i la manera d'utilitzar-los amb precaució.</p>	<p>9. Analitzar les parts principals d'objectes i màquines indicant les funcions de cadascuna. 9.1 Planificar i realitzar un procés senzill de construcció d'algun objecte. 9.2 Mostrar actituds de cooperació en el treball en equip i tenint cura de la seguretat.</p>	<p>9. Descriure el funcionament de mecanismes i aparells. 9.1 Participar en els treballs en grup.</p>
<p>10.1 Fer preguntes adequades per obtenir informació sobre una observació. 10.2 Utilitzar correctament alguns instruments d'observació. 10.3 Fer enregistraments clars de les informacions obtingudes.</p>	<p>10. Obtenir informació rellevant sobre fets o fenòmens prèviament delimitats, fer prediccions sobre successos naturals i socials. 10.1 Integrar dades d'observació directa i indirecta a partir de la consulta de fonts bàsiques. 10.2 Comunicar els resultats.</p>	<p>10. Presentar informes en suport paper i digital sobre problemes o situacions senzilles, recollint informacions de fonts diverses, amb un pla de treball i expressant conclusions.</p>

2.Procediments d'avaluació i criteris de qualificació de l'aprenentatge de l'alumnat.

-Procediments d'avaluació de l'aprenentatge

Instruments d'avaluació:

- Proves objectives de cada unitat (controls).
- Full de registre de les feines.
- Participació en el desenvolupament de les sessions.

-Criteris de qualificació de l'aprenentatge

CRITERIS:

- Netedat, ordre i organització a l'hora de fer feina.
- Interès, participació i comportament
- Dur i tenir cura del material
- Nota obtinguda a les proves objectives
- Ser capaç d'explicar els continguts treballats amb les seves paraules.

6-Mesures de reforç i suport. Criteris per elaborar les adaptacions necessàries per a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (nese).

1. Adoptar les mesures necessàries de reforç i suport a l'alumnat en qualsevol moment del curs, quan es detectin les dificultats.

- Dissenyar activitats amb diferent grau de complexitat i que s'adaptin als diferents ritmes i característiques de l'alumnat, permetent diversos nivells de resolució.

En cas necessari adaptar els objectius i continguts de l'àrea a partir de les programacions d'aula.

- Treballar sempre que sigui possible dins l'aula ordinària.
- A primer cicle ja que treballem aquesta àrea per projectes, no es fan adaptacions significatives.

2. Realitzar les adequacions necessàries per a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu, dirigides a desenvolupar les competències bàsiques i assolir els objectius de l'etapa, seguint les directrius recollides en els documents de planificació del centre.

7. Tractament de la lectura, de les tecnologies de la informació i la comunicació i de l'educació en valors

LECTURA:

La lectura ha de ser un mitjà per cercar informació per a la realització de les diferents activitats dins cada tasca.

A primer cicle la recerca d'informació o, al manco, el tractament de la informació es fa de manera conjunta per tal de treballar també la comprensió del text. Hem de tenir en compte que la competència lectora en aquest cicle encara està en procés.

Aquesta informació la poden consultar i extreure els alumnes d'Internet i de llibres de consulta, així com de diferents revistes i diaris.

TIC:

Les TIC són un mitjà més per a la recerca d'informació (Internet), així com una eina per reforçar aprenentatges (activitats clic, llibres virtuals, webquests, ...)

VALORS:

Consideram l'aula com a un lloc inicial per a les relacions socials, tenint en compte la seva organització, el treball en grups, cooperatiu i significatiu; la relació amb altres cursos;; xerrades i activitats amb persones que tinguin implicació social i mediambiental.

8. Avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge

S'avaluarà el resultat de cada una de les activitats realitzades però també el procés de l'aprenentatge.

L'autoavaluació dels alumnes i del procés pot utilitzar-se a qualsevol moment de l'elaboració de la tasca.

- L'alumne ha de tenir ben clars els objectius que ha d'aconseguir i se li han de donar unes instruccions clares de les activitats a realitzar.
- El mestre ha de tenir en compte les dimensions a considerar dins cada competència en el moment d'avaluar. Fer anotacions d'observacions dels diferents alumnes també serà una eina útil per conèixer millor les habilitats i mancances de cada un, sobretot per fer grups heterogenis per al treball en grups.

El treball en grups ha de ser una eina de socialització i de valoració dels alumnes entre si. També es poden realitzar proves objectives i l'elaboració de mapes conceptuals (aquests seran tant per adquirir coneixements com per ser una prova objectiva).

L'avaluació serà sumativa i formativa.